KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z „Mistrza i Małgorzaty”

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **D**

3. (1 pkt) **C**

4. (3 pkt) **1. P; 2. F; 3. F** — po 1 pkt za zdanie

5. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Mistrz, zaszczuty przez krytyków, spalił swoją powieść o Piłacie w piecu. Woland nie wierzy w to i każe Behemotowi oddać rękopis, który okazuje się cały. Słowa te znaczą, że prawdziwe dzieło sztuki jest nieśmiertelne – nie zniszczą go ani ogień, ani cenzura, ani rozpacz twórcy.
Punktacja: 1 pkt – odniesienie do fabuły: mistrz spalił powieść w piecu, a Woland zwraca mu ocalały rękopis. 1 pkt – sens uogólniony: prawdziwej sztuki nie da się zniszczyć (przetrwa mimo prześladowań, cenzury, zwątpienia autora).

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Małgorzata prosi, aby Friedzie przestano podsuwać chustkę, którą ta zadusiła swoje dziecko i którą codziennie znajduje przy łóżku. Prośba pokazuje jej współczucie i bezinteresowność – jedyne życzenie oddaje cierpiącej kobiecie, choć mogła poprosić o coś dla siebie i mistrza.
Punktacja: 1 pkt – poprawne wskazanie treści prośby: aby przestano podawać/podsuwać Friedzie chustkę, którą zadusiła swoje dziecko (wystarczy: uwolnienie Friedy od kary/chustki). 1 pkt – nazwanie cechy Małgorzaty (np. współczucie, litość, dotrzymywanie słowa, bezinteresowność) z uzasadnieniem odwołującym się do tej sytuacji (np. wykorzystuje jedyne życzenie dla obcej osoby, a nie dla mistrza). Maks. 2 pkt.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Lewitę przysyła Jeszua, którego jest uczniem. Jeszua przeczytał powieść mistrza i prosi Wolanda, by zabrał mistrza do siebie i w nagrodę obdarzył go spokojem. Mistrz nie dostaje światłości – najwyższej nagrody – lecz spokój, czyli wytchnienie po cierpieniach, które dzieli z Małgorzatą.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie, że Lewitę przysyła Jeszua (jego nauczyciel), który przeczytał utwór mistrza i prosi Wolanda, by zabrał mistrza do siebie. 1 pkt – wyjaśnienie, że mistrz nie otrzyma światłości, lecz spokój (wraz z Małgorzatą), i krótkie objaśnienie różnicy (np. nie jest godny pełnej nagrody, bo się poddał/spalił powieść; spokój to wytchnienie po cierpieniach). Maks. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Światłość oznacza najwyższą nagrodę, przynależną Jeszui i ludziom, którzy do końca wytrwali w prawdzie. Spokój to nagroda niższa – odpoczynek z Małgorzatą w wieczystym domu, z dala od świata. Mistrz otrzymuje spokój, bo choć napisał prawdziwą powieść, załamał się pod naporem krytyki, spalił rękopis i uciekł do szpitala – zabrakło mu odwagi i wytrwałości.
Punktacja: 1 pkt – rozróżnienie: światłość to nagroda najwyższa (sfera Jeszui, pełnia dobra), spokój – nagroda pośrednia, odpoczynek w „wieczystym domu” z Małgorzatą. 1 pkt – uzasadnienie: mistrz załamał się, przestał walczyć o swoje dzieło, spalił rękopis i schronił się w szpitalu (zwątpienie, rezygnacja).

Grupa B

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **B**

3. (1 pkt) **C**

4. (3 pkt) **1. F; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Mistrz napisał powieść o Poncjuszu Piłacie, ale nie dopuszczono jej do druku, a w gazetach ukazały się nagonki – Łatuński i inni krytycy oskarżali go o przemycanie „piłatyzmu”. Skutkiem była załamanie: mistrz zaczął się bać, spalił rękopis w piecu i znalazł się w klinice. Bułhakow pokazuje w ten sposób los artysty niszczonego przez cenzurę i koniunkturalnych literatów.
Punktacja: 1 pkt – reakcja środowiska: powieść odrzucono, w prasie ukazały się napastliwe artykuły krytyków (np. Łatuńskiego, Arymana, Laurowicza), zarzucano mu „piłatyzm”. 1 pkt – skutki: mistrz popadł w lęk i chorobę, spalił rękopis w piecu, trafił do kliniki dla psychicznie chorych; obraz cenzury i zniewolenia twórcy.

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Piłat dostrzegł, że Jeszua nie jest groźnym przestępcą, ale ze strachu o własną pozycję zatwierdził wyrok śmierci – zabrakło mu odwagi, a sam później uznaje tchórzostwo za najstraszliwszą ułomność. Karą jest wieczne czuwanie na skalnym tronie: Piłat nienawidzi swojej nieśmiertelności i sławy, chce rozmawiać z Jeszuą. Uwalnia go dopiero mistrz, wołając, że jest wolny i że ktoś na niego czeka.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie winy: Piłat ze strachu (o swoją pozycję, przed oskarżeniem) zatwierdził wyrok na Jeszuę, choć nie uważał go za groźnego przestępcę; tchórzostwo jako najcięższa ułomność. 1 pkt – kara i jej koniec: Piłat przez wieki siedzi na skalnym tronie, cierpi z powodu nieśmiertelności, a uwalnia go dopiero mistrz okrzykiem, że jest wolny.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Mistrz napisał powieść o Poncjuszu Piłacie. Gdy mówi, że spalił ją w piecu, Woland odpowiada, że to niemożliwe, bo rękopisy nie płoną, i każe Behemotowi oddać powieść – okazuje się, że kot siedział na grubym pliku maszynopisów.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie tematu powieści: Poncjusz Piłat (Piłat i Jeszua, Jerozolima). 1 pkt – opis reakcji Wolanda: nie wierzy w zniszczenie dzieła, mówi, że rękopisy nie płoną, a Behemot oddaje mistrzowi powieść (gruby plik maszynopisów). Maks. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Księżyc jest symbolem niepokoju sumienia i pamięci. Piłat od prawie dwóch tysięcy lat cierpi przy pełni na bezsenność, bo nie może sobie wybaczyć tchórzostwa wobec Jeszui – dopiero mistrz go uwalnia. Iwan, już jako profesor, w każdą wiosenną pełnię staje się nerwowy i chodzi na Patriarsze Prudy: księżyc przywraca mu pamięć o tym, co przeżył, i budzi tęsknotę za prawdą, której nie umie przyjąć na co dzień.
Punktacja: 1 pkt – Piłat: przy pełni księżyca od prawie dwóch tysięcy lat cierpi na bezsenność (wyrzuty sumienia, wina tchórzostwa wobec Jeszui); droga ku Jeszui to jego wyzwolenie. 1 pkt – Iwan: w wiosenną pełnię traci spokój, wraca na Patriarsze Prudy – księżyc łączy go z niezapomnianymi wydarzeniami, przywołuje niepokój, pamięć i tęsknotę za prawdą.

Skala ocen (orientacyjna, 14 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	13–14 pkt
dobry (4)	11–12 pkt
dostateczny (3)	7–10 pkt
dopuszczający (2)	5–6 pkt
niedostateczny (1)	0–4 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/mistrz-i-malgorzata**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.